

Durmitor - Pivsko jezero - Zelengora - Maglić

7.08. – 16.08. 2009.

Sa velikim nestrpljenjem iščekivali smo ovo putovanje. Prošle su dve godine od kada smo bili na jednom sličnom putu, na kome smo istinski uživali, doživeli prave avanture i videli neverovatne prizore koji su se duboko i nepovratno urezali u naše pamćenje. Sada nas je opet čekao neprevaziđeni Durmitor, pa lepa Zelengora, izazovan Maglić, bezbroj planinskih jezera, rafting Tarom...i ko zna šta još. Iako smo u startu kasnili dva sata (zbog nesporazuma sa vozačem), to nije pomelo naše dobro raspoloženje. U toploj letnjoj noći, čekajući autobus da se pojavi, sedeli smo na travi pored Hrama Svetog Save, a našim planinarskim pričama nije bilo kraja. Društvo staro, dobro poznato, veselo, duhovito - veoma važan preduslov da sve što smo zamislili prođe kako treba. I tako, negde posle ponoći, 19 planinara smestilo se u jedan minibus i otisnulo put Crne Gore.

Posle cele noći putovanja i kraćih zadržavanja, zaustavljanja na legendarnom Mostu na Tari odakle smo opet uživali u pogledu na kanjonsko proširenje Đurđevića Tara, u Žabljak smo stigli oko 9 sati ujutru, **u subotu, 8. avgusta**. Sačekala nas je Vinka, naša stara poznanica i smestila u jednu privatnu kuću i jedan stan, a nas četvoro smo, po tradiciji, opet bili gosti u kući dragih prijatelja, bračnog para, Gare i Brane. Njihova srdačna dobrodošlica i radost što nas ponovo vide, izmamile su osmehe na našim licima i zadovoljstvo što smo opet zajedno. Vrlo brzo smo se spremili za šetnju, i, ne želeći da gubimo ni trenutak vremena, krenuli minibusom, prvo do vidikovca Čurovac (1625 m).

Kod same table, tj. putokaza za vidikovac, izlazimo iz busa i lagano, posle 20 minuta hoda kroz razređeni šumarak, pa preko krečnjačkih ploča i travnatih oaza, sve vreme u usponu, dolazimo do mesta odakle gledamo reku Taru, sa preko 1000 metara visine.

Pogled na Taru sa Čurovca

Međed i Crno jezero

U nastavku, krećemo na kružnu turu oko durmitorskih jezera: Jablan jezero, ispod Crvene grede, Zminje jezero (u dijalektu naziv za Zmijinjje jezero), i na kraju, utonulo u stoletnu četinarsku šumu, Crno jezero, jedno od najlepših glacijalnih jezera, sa gorostasnim vrhom Međeda, koji kao čuvar i zaštitnik bdi nad tom blistavom jezerskom površinom, modro-zelene boje...

Na našem putu, srećemo i Bogoljuba Jankovića, vodiča iz Pobede, koji je došao na Durmitor sa svojom ženom, na nekoliko dana. Kada budemo išli na Terzin bogaz, pridružiće nam se i on.

I gle, baš tu, pored njih, ugledasmo pravi "izvor" sa hladnim pivom (evro flaša!). I baš je prijalo!

Da li se ohladilo?

Šetnja oko jezera uobičajeno se završila u restoranu pored Crnog jezera. Sada je to potpuno novi, veliki objekat, od drveta, pokriven i zastakljen, sa lepim pogledom na jezero i vrhove...

Nedelja, 9. avgust. Tog dana, cilj nam je bio Bobotov kuk. Za veći broj planinara, uspon na ovaj vrh bio je nepoznanica, ulivao je i malu dozu straha, iščekivanja, znatiželje. Vreme je bilo promenljivo, malo sunca, malo oblaka, ali prijatno. Putem koji je nedavno asfaltiran, minibusom smo otišli do prevoja Sedlo (1907m). Prošli smo pored Uvite Grede (2189m), pa kroz dolinu, ka Surutki i Zelenom viru (2028m). Svuda oko nas predeli neobične lepote. Bobot, koji se uzdiže pravo ispred nas, uvek interesantni Šareni pasovi, litice Mininog bogaza, Lučinog vrha, Đevojke,

Pogled na Bobot (u sredini)

Zupci

Do basena Zelenog vira, izdubljenog u krečnjaku, malo se spuštamo i, na našu radost, ovog leta, voda u malom jezercetu nije presušila, pa tu pravimo dužu pauzu i pripremamo se za 500 metara uspona.

Ka Zelenom viru

Krećemo polako. Stižemo do pravog alpskog prevoja, Velike previje (2351m), opet kratko odmaramo i krećemo na završni uspon. Dolazimo na policu Škrčki pogled, odakle trenutno ne vidimo ništa, jer su se oblaci nadvili nad celim tim prostorom, ali posle samo nekoliko metara uspona, neko je uzviknuo: "Eno ih! Jezera!"

Škrka

I zaista, u punoj svojoj lepoti, bljesnula je Škrka, ta prelepa dolina i Veliko Škrčko jezero i opet oduzeli dah svima, pa i nama koji se na ovaj vrh penjemo po ko zna koji put.

Još jedan mali kular, eksponirana stena i tu smo, na najvišem vrhu Durmitora (2523 m). Veća grupa planinara iz Hrvatske, iz planinarskog društva Lisine, iz mesta Matulji, u Kvarnerskom zalivu, popela se malo pre nas. Za uspomenu, napravili smo zajedničku fotografiju. Zatim smo raširili i srpsku zastavu.

Naša grupa na vrhu

Lisine i Pobeda

A onda je naš vođa "krstio" troje planinara koji su se prvi put popeli na preko 2000 metara! Pogled sa Bobota zaista je neopisiv. I gotovo sam sigurna da će svi oni koji su se, tog lepog avgustovskog dana, prvi put popeli na njega, doći na to mesto ponovo, i ponovo, i ponovo... Povratak je vodio preko Mlječnog i Urdenog dola. Sišli smo do samog puta (1722m), a u trenutku kada smo ulazili u autobus, počela je kiša. Zadovoljni i raspoloženi, vratili smo se u Žabljak, večerali u restoranu "Duga", u centru, koji je zaista za preporuku. Dobra i ukusna hrana, po pristojnim cenama.

Ponedjeljak, 10. avgust. Osvanuo je divan i sunčan dan. Još jedno novo iskušenje je pred nama. Mislim da osim dvoje ili troje planinara, niko do sada nije bio na Terzinom bogazu. Čak je i našem vođi ovaj vrh "promakao", u seriji durmitorskih vrhova na koje se svih ovih godina unazad popeo.

Minibus nas je odvezao do rampe na Crnom jezeru, a odatle smo markiranom stazom, uzbrdo kroz šumu, krenuli ka Inđinim dolovima, a zatim do katuna Lokvice (1800 m).

Ka Lokvicama

Ovaj katun prava je raskrsnica planinarskih puteva i markiranih staza. Dok ovčice, bele kao sneg, mirno pasu na padinama i daju celom tom predelu neobičnu toplinu i draž, mi odmaramo, doručkujemo i sa zanimanjem gledamo vrhove koji se uzdižu oko nas. Uočavamo Terzin bogaz, (*naziv potiče od lovca iz Drobnjaka, terzije, tj. krojača po zanimanju, koji je na tom mestu imao čeku za divokoze*), koji kao usamljenik štrči između tri lednička cirka : Bavana, Ledenog dola i Velike kalice.

Terzin bogaz, iz Lokvica

Mnogi vrhovi Durmitora imaju dva lica. Tako i Terzin bogaz – sa jedne strane uglačane litice sa izvajanim tornjićima iznad sipara Bavana, a sa druge strane kamenita i travnata, zaravnjena padina.

Krećemo uzbrdo, strmom padinom, preko sipara, kamenitih rtova i preko delova obraslih klekom. Posle sat vremena, već smo na Velikoj previji (2145 m), posle savladanih 320 metara uspona. Sa visinom, ponovo nam se otkrivaju veličanstveni durmitorski vrhovi, nestvarni, vanzemaljski, pod tim još veleleprijim plavim svodom i suncem koje prijatno greje. Sa previje gledamo i severnu stranu Šljemena, njegove glatke ploče, isturene bridove, oštre zupce, nebrojene pukotine, ljude na vrhu...Iza nas je i Međed i podsećanje na avanturu od pre dve godine, kada smo prešli ceo taj greben koji povezuje dva Međeda.

Krećemo na završni uspon.

Završni greben

„Nož“

Dolazimo do stene koju treba popeti. Jedan po jedan, uspevamo. Nailazimo i na mali “nož”, dugačak nekoliko metara.

Različitim stilovima, četvoronoške, jašući, uspravno hodajući, opet svi bezbedno prelazimo i taj, najekspoziraniji deo staze. Sam vrh je prelep. Dugo smo na njemu sedeli.

Na vrhu

Osvrtali se na sve strane. Fotografisali. I opet, da ne ponavljam, neopisivo...U povratku, staza nas je vodila u Veliku kalicu, pa dalje preko Struge, do Crnog jezera.

Prolaz

Na jednom njenom delu, nailazimo na ostatke starog snega koji se nikada ne topi. Pogledajte kakav nam je prolaz napravio...

Odmor u restoranu i povratak u Žabljak.

Utorak, 11. avgust. Opet sunčan dan. Pakujemo se i napuštamo Žabljak. Minibusom odlazimo do Dobrog dola (1700 m), a odatle krećemo ka Škrčkim jezerima. Staza vodi kroz opet nestvarno lepe predele, između Prutaša i Šarenih pasova.

Na prevoju

Posle malo više od sat vremena, penjemo se na najnižu tačku između ove dve gromade, prevoj Škrčko ždrijelo (2144 m).

Na Durmitoru ima bezbroj prelepih vidikovaca. Ovaj je možda jedan od najlepših. Ispred nas su stenovite padine Planinice, Bezimenog vrha, Bobotovog kuka i Đevojke. Posebno privlače pažnju Šareni pasovi, pravo durmitorsko čudo: slojevi krečnjaka, tektonskim pokretima zaokrenuti u skoro vertikalni položaj, a prošarani redovima trave.

Još jedan pogled...

Iza nas Sedlena greda, Boljske grede na početku kanjona Komarnice...Divno, predivno.

Veliko jezero

Posle kraće pauze, krećemo nizbrdo, i vrlo brzo, dobro markiranom stazom dolazimo do planinarskog doma "Škrka", na 1723 m. Veliko jezero, predivne zelenkaste boje, mami naše fotoaparate. Pravimo pauzu od sat vremena.

Neki planinari odlaze i do malog jezera, u kome se najhrabriji i kupaju. Nastavljamo dalje. Silazimo do obale velikog jezera, pravimo zajedničku fotografiju, a onda krećemo i dalje markiranom stazom ka kanjonu Sušice koji predstavlja granicu između Durmitora i Pivske planine.

Jezero i mi

Tu se pozdravljamo sa durmitorskim vrljetima, ali samo do neke nove prilike, kada ćemo se, sa radošću, ponovo naći na tim prostorima i, sa uzbuđenjem, ustremiti ka novim, još uvek nepopetim vrhovima. *Reka Sušica dugačka je 14 kilometara, koliko je dug i sam kanjon. Na većem*

delu toka, ova reka ponire. Priča se da Sušica nije bila oduvek ponornica, već da je počela da ponire posle jedne velike poplave. Izvire na oko 1300 metara, a u Taru se uliva na oko 500 metara nadmorske visine. Na početku kanjona, spuštajući se strmom, kamenitom stazom, nailazimo na vodopad Skakala, koji je, kao i reka, u ovim letnjim mesecima presušio. Stali smo ispod njega i zamišljali... Zamišljali veličanstvene slapove, kapljice vode koje se raspršuju na sve strane, huk vodopada... Sišli smo do dna kanjona, krenuli kroz šumu, a onda...nebo se zatvorilo, navukli su se tamni oblaci i počela je kiša. U prvom momentu, pomislili smo da će biti kratkotrajna, što je i bila. Čak su se i sunčevi zraci probili do nas, kroz granje šume kroz koju smo prolazili, a baš na mestu gde se Sušica pojavila na površini.

Sušica

Čaroban prizor: sve je zeleno, i šuma i Sušica, i zelena mahovima koja nežno obavija kamenje na dnu rečnog korita. Sliku upotpunjuje i prozirno, magličasto isparenje...

Nažalost, taj čaroban trenutak nije dugo potrajao. Kiša je ponovo počela da pada i nije prestajala sve vreme dok smo prolazili kroz kanjon. Jedan njegov deo obrastao je i visokom, skoro neprohodnom travom koja je još dodatno kvasila našu odeću i naročito obuću. Hodali smo i hodali. I pored kiše, uživali smo, šalili se, dobro raspoloženje nije nas napuštalo nijednog trenu.

Odjednom, ispred nas se pojavila velika zelena livada. Ta zelena oaza u stvari je dno Sušičkog jezera koje tokom leta presuši.

Dno Sušičkog jezera

Odmah iznad jezera nalazi se i motel koji je u to vreme bio zatvoren. Posle kraće pauze, makadamskim putem uputili smo se ka mestu Nedajno, što je značilo još oko 6 kilometara hoda i uspona od oko 400 metara. Kiša je i dalje neumorno padala. Ali, mi nismo marili. I odjednom, neverovatan prizor. U sred šume, na putu, stoji parkiran naš minibus! I to mnogo pre Nedajna. Vozač Bogdan bio je naš spasilac. Pošao nam je u susret, jer je znao da ćemo pokisnuti kao miševi. I tako izađosmo iz kanjona Sušice, mokri, pokisli, tek da se zna da u Sušici i nije tako sušno!!!...Seli smo u autobus, Bogdan je uključio grejanje, i putovanje je nastavljeno. Krenuli smo putem, preko Pivske planine, ka istoimenom jezeru. Put kojim smo išli bukvalno je usečen u kamen i stenu. Prolazili smo kroz mnogobrojne tunele, posle kojih se otvarala stalno nova i drugačija panorama. Prvi suret sa Pivskim jezerom zaista je nezaboravan.

Pivsko jezero

Na jednom vidikovcu smo se zaustavili i odozgo gledali njegovu predivnu smaragdno-zelenu boju, u kontrastu sa surovim sivim liticama nekadašnjeg kanjona Pive, obraslih gustom zelenom šumom.

Odjednom smo osetili da nam je hladno, pa smo se tu, pored kombija, obukli u potpuno suhu odeću i obuću, a zatim nastavili putovanje. Odredište nam je bilo Ščepan polje. To je malo naselje koje se nalazi u Crnoj Gori, na graničnom prelazu sa Bosnom i Hercegovinom, gde se Piva i Tara spajaju i gde od njih nastaje Drina. Jedno je od najposećenijih turističkih mesta u kontinentalnom delu Crne Gore. Razlog tome je veoma zanimljiv provod – splavarenje rekom Tarom. U smiraj dana, stigli smo do turističkog naselja "Modra rijeka", koje se nalazi na 300 metara od spajanja sa Tarom, uz desnu obalu reke Pive, u zaista prelepom ambijentu. Kuće u kojima smo smešteni su drveni bungalovi sa terasama iznad same reke. Tu ćemo večerati i prenočiti samo jednu noć.

Divna zelena boja reke ponovo je izmamila naše fotografske aparate. Mi, stariji, odmah smo otišli na spavanje, dok je mlađi deo grupe proveo prijatno veče u restoranu, uz malo muzike, pevanja, pa i igranja.

Boja Pive

Sreda, 12. avgust. Opet pakujemo sve stvari u kombi. Šta raditi sa potpuno mokrim cipelama? Okačićemo ih za pertle u prikolici, pa nek'se suše, neko se dosetio. I, tako je i bilo...Krenuli smo ka Plužinama, opet kroz neobično lep kanjon Pive. Zaustavili smo se na hidrocentrali Mratinje. *Izgrađena je 1975. godine i tako je, veštačkim putem, nastalo Pivsko jezero, što mu ni malo ne umanjuje njegovu lepotu. Brana je visoka 220 metara i jedna je od najviših u Evropi. Plužine, gradić smešten na samoj obali Pivskog jezera, nekada su se nalazile na mnogo nižoj nadmorskoj visini. Izgradnjom hidrocentrale, celo ovo područje je potopljeno, a na obali nastalog jezera sagrađen je nov gradić i danas se smatra najmlađom varošicom na Balkanu.* Na ulasku u grad, našli smo se sa Mikicom, mladim čovekom koji je bio naš domaćin celog tog dana. I zaista, i on i njegov prijatelj, umetnik, Vlatko, bili su izuzetno ekspeditivni, srdačni, ljubazni i potpuno otvoreni za prijatnu komunikaciju. Prvo su nas odveli u kafić "Zvono", veoma zanimljiv kutak, sa lepom muzikom i još lepšim enterijerom.

Medovina

Čekajući da se pripreme čamci, tu smo proveli prijatne trenutke, uživajući u hladu bašte i ispijajući "medovinu", neobično piće od meda, specijalitet tog kraja.

I najzad, eto nas na čamcima. Plovili smo neko vreme po toj divnoj smaragdnoj površini jezera, žmirkali od sunca i vode koja je bljeskala pod njim, podizali glave visoko gore i pogledom tražili najviše vrhove kanjona i četinare koji su rasli na njegovim padinama. Posle pola sata vožnje, ušli smo u jednu uvalu gde smo parkirali čamce, a onda su najsmeliji skočili u vodu i kupali se. Posle kraće pauze, Mikica i Vlatko su nas odvezli i do mesta gde ćemo praviti roštilj. Ušuškan u gustoj šumi, skoro nevidljiv sa vode, to je pravi mali raj. Improvizovana, pokrivena kuhinja, drvene klupe i stolovi, mesto za roštilj...

Za jedan tren, domaćini su oživelili taj kutak, i uz našu malu pomoć i vešte planinarske ruke čak i za kulinarsvo, vrlo brzo, sladili smo se pastrmkama na žaru (kojih je bilo u neograničenoj količini), salatam, pivom, sokovima, lubenicom.

Pripremanje ručka

Opet je bilo i kupača, neki su odmarali na palubi čamaca, a mi proveli vreme u prijatnom ćaskanju sa našim domaćinima. Posle ko zna koliko pređenih kilometara, popetih visina, savladanih stena i "noževa", ovakav odmor svima nam je prijao. No, morali smo nazad. Nove planine i nova uzbuđenja bili su pred nama. Počistili smo sve za sobom i krenuli ponovo čamcima do Plužina. Vreme je ceo dan bilo lepo. A tek popodne...Nismo odoleli prijatnom popodnevnom suncu, peščanoj plaži i toploj vodi...Ostali smo još sat vremena, tu, na gradskoj plaži... sunčali se, kupali, dremali.... Još jednom svraćamo do "Zvona", veliko hvala domaćinima i nastavljamo dalje. U međuvremenu, proveravamo i cipele. Nisu još suve. Stajemo kod prve trafike i kupujemo ceo tiraž najrazličitijih novina, da bismo ih kasnije natrpali u cipele i koliko-toliko uspeali da izvučemo vlagu iz njih. Polako stižemo na Tjentište, naše novo odredište. Smeštamo se u hotel "Mladost", renoviran pre tri godine i u obližnji depandans. Posle večere koju smo imali obezbeđenu u hotelu, odlazimo na zasluženi odmor... Toliko toga smo videli tog dana, doživeli, osetili...Bilo nam je potrebno smirenje...i san.

Četvrtak, 13. avgust. Sunčan dan. Posle doručka, izlazimo napolje i osvrćemo se...da vidimo gde smo sada. Nacionalni park "Sutjeska" obuhvata šire područje Sutjeske, prašumu Perućicu, zaštićeni rezervat prirode, kao i delove planina Zelengore, Maglića i Volujka. Sam park nastao je još 1962. godine i to ne prevashodno zbog same prirode. Na Tjentištu se nalazi glavni i najveći spomenik bitke na Sutjesci, koji je nekada posećivalo na hiljade ljudi godišnje. Sada sve to izgleda, nažalost, po malo tužno i zapušteno. Krećemo ka Zelengori. Među svim ovim planinskim gorostasima, ona možda izgleda kao najnežnija i najpitomija. U sebi krije i devet planinskih jezera, neobičnih po svojoj lepoti i razmeštenih po pašnjacima, cirkovima i kotlinama, iznad 1500 m nadmorske visine. Bujni pašnjaci Zelengore leti su prekriveni najraznovrsnijim planinskim biljkama i cvećem. Nijedna planina u Bosni i Hercegovini nije ravna njenom zelenilu: zelene prostrane livade, divne zelene šume, zeleni vrhovi sa širokim stranama i strmim sivim liticama prekrivenim zelenom klekom...Po svom zelenilu ova planina je i dobila ime – Zelengora. Posle 26 kilometara truckanja po makadamskom putu, preko Ozrena, izlazimo iz minibusa kod jezera Donje Bare, na visini od 1475 metara.

I opet je sve zeleno: i vodena površina jezera i drveće i gusto šipražje oko njega...

Donje Bare

Okruženo je vrhovima: Ardov, Planinica i Mala Siljevica. Na samoj obali nalazi se i mala lovačka kuća, koja se po potrebi može iznajmiti za noćenje, u dogovoru sa upravom parka. Posle kraćeg odmora, vođa je pogledao u svoju kartu i na licu mesta odredio maršrutu. Napravićemo kružnu turu. Za početak, popećemo se na vrh Ardov (1723 m). Preko livada prepunih borovnica koje smo jeli i jeli i jeli, zatim delom kroz šumu, pa onda strmom padinom, takođe preplavljenom borovnicama, polako smo se popeli na vrh. A on je pravi mali greben na koji može da stane, eto, upravo naša mala grupa od 19 planinara! A sa njega...pa, divan pogled. Sve je čisto, prozračno, obasjano suncem. Osmatramo Maglić na koji se penjemo sutra...U jednom momentu, vidimo i divokozu kako prosto preleće sa jedne strane padine na drugu...

Na vrhu Ardov

Lepo je. Opušteni smo.

Polako se spuštamo i idemo u pravcu drugog jezera, koje nam je stalno na vidiku i čini se blizu, ali do njega ima ipak dosta hoda. Najzad, stižemo na Gornje Bare, jezero okruženo vrhovima Tovarnica i Uglješin vrh, na 1515 metara nadmorske visine. Pronalazimo hlad i tu provodimo skoro sat vremena. Odmaramo, jedemo, šalimo se, pričamo, hladimo noge u jezeru, meditiramo...kako ko...

Livade, cveće i vrhovi.

Livade, cveće i vrhovi

Istim makadamskim putem, kombi nas vraća nazad. Ne zaboravljamo da stanemo i obiđemo mesto gde je sahranjen čuveni heroj iz NOB-a, Sava Kovačević. Uveče Tjentište, večera u hotelu, lokalna prodavnica i pive ispred nje, narodnjaci koji celu noć trešte iz susednog objekta i

remete nam san...Ipak, uspavljujemo se...Jer, čeka nas novi dan. I Maglič!

Petak, 14. avgust. Tog jutra, svi smo bili pomalo uzbuđeni. Vođa nas je upozorio da se radi o ozbiljnom usponu, eksponiranim delovima staze i grebenima, odsečenim stenama...Cela njegova priča, kao i činjenica da se većina nas prvi put penje na ovaj vrh, još više su podgrevale naše uzbuđenje, znatiželju i iščekivanje. Krenuli smo minibusom, usput se zaustavili na Dragoš sedlu, odakle smo sa vidikovca pogledali vodopad Skakavac, koji se nalazi duboko u prašumi Perućice, a zatim nastavili preko Mrkalj klada i stigli do Haluga (1600m) koje se nalaze na prevoju između Maglića i Vučeva. Odatle smo započeli pešačku turu. Staza je dobro markirana, tako da smo je lako pratili. Posle sat vremena hoda, pred nama je ogromna, kamena gromada Malića, u svojoj lepoti. Što mu se više približavamo, tako on ostavlja sve jači i dublji utisak. Na Klekovoju ploči, u samom podnožju planine, pravimo pauzu za doručak.

Uz stenu Maglića

A zatim, počinjemo uspon, tzv. "poštarskom stazom".

Idemo polako, u koloni...preko kamenja i stena...Dolazimo do vertikalne stene na kojoj je postavljena sajla, ali koja ne uliva poverenje, jer je na nekoliko mesta pokidana, a na jednom se drži samo na jednoj žici. Uz stenu smo se uzverali uz pomoć ruku, nogu, kao i svesrdnu međusobnu pomoć. Što se više penjemo, tako prizori koji se otvaraju ispod nas postaju sve lepši i lepši. U jednom trenutku, u daljini, vidimo i delić Pivskog jezera i onu njegovu čudesnu boju. Polako, vreme se kvvari. Vidimo i oblake koji nam se približavaju sa svih strana, postaju sve tamniji i tamniji...i prete.

Nakon dva i po sata, izlazimo iz stene, na greben, između dva vrha: Crnogorskog i Bosanskog Maglića. Na ovom drugom već ima planinara.

Još malo do vrha

I mi se upućujemo ka njemu. Još jedan uzan kuluar uz stenu, pa eksponirani greben, i...na vrhu smo. Kakva sreća na svim licima! Beskrajno zadovoljstvo! A i pogled...zaista vredni truda: Čvrstica, Zelengora, Bjelašnica, Durmitor, Bioč, Trnovačko jezero...Oblaci se i dalje kovitlaju, ali probija i sunce.

Na vrhu Maglića

Slikamo se, posebno, grupno, sa zastavom, bez zastave...

Dugo se zadržavamo, ne ide nam se nazad. Lepo nam je. Upisujemo se u knjigu, čitamo tekst na spomen-ploči posvećenoj Titu...Dolazi vreme za povratak. Ipak žurimo zbog kiše koja prete. Prelazimo preko Crnogorskog Maglića i idemo sve vreme grebenom Maglića na jug. U jednom trenutku počinje kiša, pa zatim pljusak. Oblačimo kabanice i nastavljamo dalje. Povremeno i zagrmi, ali tamo, negde, u daljini. Nije opasno. Posle sat i po hoda dolazimo do početka strmog spuštanja ka Trnovačkom jezeru niz Šarenu lastvu.

E onda nam se pojavilo i ono: srcoliko jezero o kome smo toliko čitali i kome smo se divili sa slika sa Interneta. I konačno, susret sa njim. Nezaboravan, nestvaran.

Srcoliko

I ta kiša koja je lila kao iz kabla nije umanjila njegovu lepotu: modro-zelene boje, okruženo gustom, zelenom šumom. Čekalo nas je. Čekalo da siđemo do njega, da zaronimo oči u njegovu dubinu, da gledamo odraze strmih stena gorostasnog Maglića, da možda i uskočimo u njega... Šarena lastva je strma padina obrasla travom, niz koju vodi stazica kojom treba sići do samog jezera. Staza je uglavnom od sipara, ali i zemlje i busenja trave...Zbog kiše koja nije prestajala, ceo taj teren pod našim nogama postao je izuzetno klizav, pa smo se prilično namučili dok smo se spuštali. Posle izvesnog vremena, kiša je prestala da pada. Skinuli smo kapuljače naših kabanica i fotografisali jezero...Kada smo se spustili do njega, sunce se pojavilo na nebu i vrlo brzo osušilo našu mokru odeću. I opet: kupanje, odmor i ručak pored jezera...U povratku, staza nas vodi kroz šumu, zatim preko poljane Suhe jezerine, gde nailazimo na mnogobrojno drveće koje je polomila snežna lavina i oborila ga na tu livadu, a onda se penje još 300 metara nadmorske visine uzbrdo. Još koji kilometar grebenom i konačno stižemo do Prijevora, gde nas je čekao minibus. Usput nas je opet uhvatio pljusak i ponovo potpuno skvasio naše tek osušene kabanice i cipele. Tjentište – večera i san.

Subota, 15. avgust. Podelili smo se u dve grupe: oni koji idu na rafting Tarom i oni koji odmaraju na Tjentištu. Kanjon Tare je dugačak 149 km, sa dubinom koja dostiže i do 1300 metara. Po dubini svog kanjona, često se poredi sa kanjonom Kolorada. 1980. godine, proglašen je za "Svetsku baštinu prirodnih dobara UNESCO-a". U samom kanjonu nalazi se i preko 80 poznatih pećina koje još uvek nisu detaljno istražene. Voda Tare je bistra i zelena, a pitka skoro celim svojim tokom, što je izuzetna retkost. Ceo kanjon obrastao je bujnim listopadnim rastinjem i četinarima. Planinari-splavari smestili su se tog oblačnog i kišnog jutra u minibus koji ih je odvezao do Bastasa, na Drini. Zatim su ih lokalnim prevozom odvezli do Brštanovice odakle je i započeo rafting. Vreme se u međuvremenu prolepšalo i otopilo je. Spuštali su se niz bukove Tare, povremeno svojevolski uskakali u vodu, kupali se, pa opet vešto veslali, dok su ih skiperi animirali i zabavljali sve vreme spusta. Na završnici raftinga, opet u Bastasima, organizovan im je ručak. Nama, koji smo ih čekali na Tjentištu, vratili su se predeveče. A i mi smo se lepo proveli : odmarali, spavali, šetali, pa opet spavali...

Nedelja, 16. avgust. Doručujemo i krećemo. Plan je bio da posetimo Sarajevo, Ilidžu i Vrelo Bosne. Posle samo nekoliko pređenih kilometara, na putu su nam se isprečile "barikade". Ne može se dalje zbog radova koji će trajati više od dva sata. Okrećemo kombi nazad i krećemo put Užica. A onda, Tanja i Sloba predlažu da obiđemo Zlakusu, selo koje se nalazi na pola puta između Požege i Užica. Poznato je po razvijenom seoskom turizmu, etno-parku "Terzića avlija", Potpečkoj pećini, starom grnčarskom zanatu, ribnjacima pastrmke na Petnici, malinjicama, pčelarima, divnoj prirodi i uređenim planinarskim stazama...Parkirali smo se ispred ulaza u "Terzića avliju", a kada smo kročili u nju, potpuno nas je osvojila.

Zlakusa-Terzića avlija

To je pravi mali muzej na otvorenom i zatvorenom – tipično seosko dvorište iz okoline Užica, sa početka dvadesetog veka.

U jednoj živopisnoj kućici smešten je muzej, u drugoj, još lepšoj, nalazi se apartman u etno stilu, sa neobičnom "brezovom sobom", u kojoj je sav nameštaj napravljen od brezovog drveta, u trećoj je postavka stare učionice iz Drugog svetskog rata...Tu su i prodavnica suvenira, potočić sa jezercetom, bunar okrečen živim bojama, letnja pozornica. Neobično, lepo, živopisno...Sve obojeno najrazličitijim bojama...Po izlasku iz "avlije", uputili smo se ka pećini koja je, nažalost, bila zatvorena, takođe zbog nekih radova koji su u toku. Zatim smo otišli do prelepog restorana Helakit, koji je bio prepun, a onda se spustili do drugog, takođe lepog ribljeg restorana "Vodeničar", gde smo jeli riblju čorbu, pastrmku i mnogo dobar i ukusan crni hleb. Kakav divan doživljaj za kraj! I već pravimo plan da možda iduće godine, na proleće, kada sve ozeleni, dođemo tu, u taj čaroban kutak Srbije i još bolje ga upoznamo.

Dok smo putovali ka Beogradu, veselili se uz muziku i pevali na sav glas, po ko zna koji put razmišljala sam o tome koliko lepih mesta ima na ovim našim prostorima, koja su tu, na dohvata ruke, po malo skrivena, ali ipak dostupna...i čekaju nas...da im dođemo i uživamo u njima. Kod Hrama se rastajemo. Reči više nisu potrebne. Sve ostaje duboko u nama. Sva lepota koju smo videli, sva uzbuđenja koja smo doživeli, sva iščekivanja zbog kojih smo drhtali...Ali, kao što vidite, sve ovo ipak ne čuvamo ljubomorno, samo za nas. Naprotiv, delimo i sa vama, a posebno sa vama kojima još samo malo nedostaje da pređete tu granicu i da iz urbane, sive, svakodnevice grada, krenete sa nama, otvorenog srca, duše i očiju, u Prirodu, koja će vas potpuno preporoditi, očarati i, jednostavno, postati neraskidivi deo vašeg života bez koga više nećete moći.

Statistika:

Ukupno prešli 107 kilometara i savladali 4760 metara visine.

Nagledali se: vrhova, grebena, kanjona, dolina, cveća, jezera, reka, bukova, pastrmki, ovčica, divokoza...

Najeli se: jagoda, malina, borovnica, borovnica, borovnica...

Naslušali se: tišine, vetra, kiše, ptica, smeha, muzike...

Doživeli: iščekivanje, neizvesnost, uzbuđenje, adrenalin, radost, sreću, lepotu...

U ovoj divnoj avanturi, učestvovali su : Nada, Radovan, Dragan, Tanja, Sloba, Miloš, Sonja, Jovan, Bob, Aleksandar, Zorica, Danica, Željko, Katarina, Nikola, Nenad, Slađa, Marija i Milan.

Vođa puta: [Milan Lončar](#), PD Pobeda

Fotografije: Marija Petrović, PD Pobeda, Slađana Dostanić, Zrenjanin

Izveštaj: Marija Petrović